

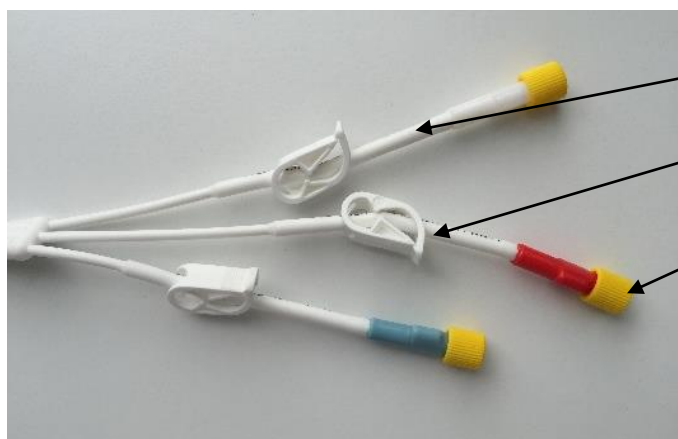
Oplæring i CVK håndtering

Hæmatologisk Afdeling, Roskilde Sygehus

I denne patientinformation kan du læse om, hvordan du, trin for trin, skal gøre, når du skal gennemskylle og / eller tage blodprøver på dit centrale venekateter (CVK).

Dit centrale venekateter (CVK)

Et CVK består af 2 til 3 kateter"ben". Til hvert "ben" hører klemskrue og gul prop. Klemskrue og prop udgør kateterets lukkemekanisme.

Kateter"ben"

Klemme

Kateteråbning med gul prop

Vigtigt!

- Klemskrue og prop skal **altid** være lukket når kateteret ikke er i brug

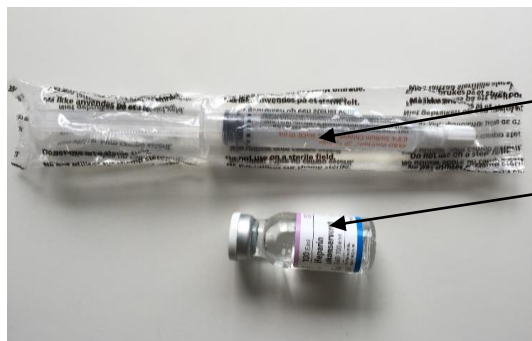
Gennemskyl

Et CVK der ikke er i brug dagligt, skal én gang ugentligt gennemskylles. Dette gælder alle "ben". Gennemskyllningen skal ske for at undgå at kateterbenene stopper til.

At gennemskylle et CVK vil sige, at du skal åbne hvert CVK "ben", ét ad gangen, trække 2ml blod ud, skylle med saltvand og Heparin og lukke igen.

Saltvandet (NaCl) sikrer at evt. blodrester/medicinrester bliver skyllet væk.

Heparin er blodfortyndende medicin i en svag styrke, som forhindrer blodet i at størkne og danne propper i kateterslangen. Der gives 2 ml. Heparin, der svarer volumen i CVK benet.

Forfyldt 10ml. saltvandssprøjte

Heparin 100 IE

Overordnede principper

Når du skal gennemskylle eller tage blodprøver på dit CVK er der nogle overordnede principper, der er vigtige at huske på:

- Kateteråbningen skal **altid** være omgivet af en desinfektionsserviet, når den gule prop fjernes. Desinfektionsservietten er kun virksom når den er våd. Udtørre den, er det vigtigt at den udskiftes
- Kateteråbningen må **aldrig** berøres med fingrene / handskerne. Ligeledes må ingen af de remedier du tilslutter kateteråbningen berøres, der hvor det skal tilsluttes kateteråbningen
- Når proppen, sprøjter med saltvand, medicin eller andet fjernes fra kateteråbningen **skal** klemskruen altid være lukket

Håndhygiejne

Korrekt udført håndhygiejne er det allervigtigste for at undgå infektion.

Korrekt håndhygiejne forud for CVK håndtering består af en grundig håndvask efterfulgt af hånddesinfektion.

Håndvask:

1. Tag smykker/ur af
2. Fugt hænder med koldt/lunkent vand, påfør sæbe og gnid omhyggeligt i 15 sek.
3. Husk fingerspidser, tommelfingre, mellemrum mellem fingre, overside af alle fingre, overside af håndryg og håndleddet
4. Skyl sæben af med koldt/lunkent vand. Dup hænderne tørre med et tørt, rent håndklæde

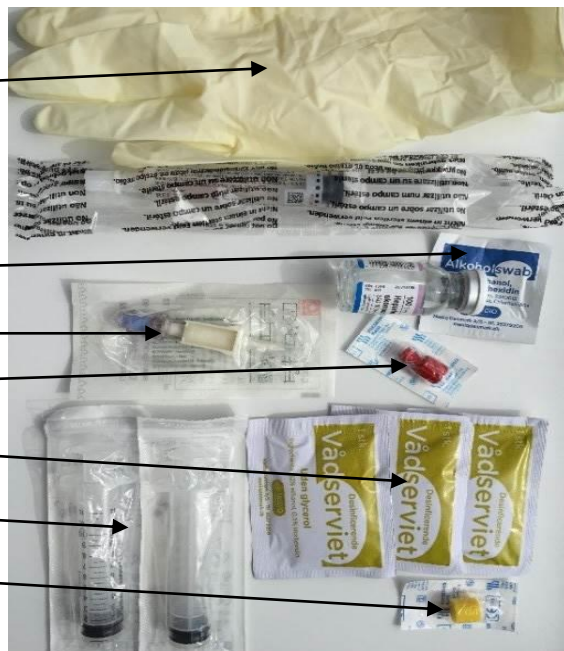
Hånddesinfektion:

1. Hæld rigeligt håndsprit i synligt rene og tørre hænder. Indgnid omhyggeligt på hænder og håndled
2. Husk fingerspidser og tommelfingre
3. Husk mellemrummet mellem fingre, oversiden af alle fingre, begge håndrygge samt håndled
4. Hænderne skal være fugtige i 30 sek. Tag gerne mere sprit. Gnid til tørhed

Gennemskyl af dit CVK - trin for trin

Det skal du bruge:

- Evt. handsker
- 1 forfyldt 10 ml. saltvandssprøjte
- Heparin 100 IE
- 1 lille desinfektionsserviet
- 1 spike
- 1 rød steril prop
- 3 store desinfektionsservietter
- 2 stk. 10 ml sprøjte
- 1 gul steril prop

Trin for trin

Trin 1:

- Vask og afsprit dine hænder som beskrevet ovenfor. Lad dem tørre og tag evt. handsker på
- Find de ting frem du skal bruge og gør klar ved at åbne indpakningerne
- Tag **ikke** tingene ud af indpakningerne før de skal bruges

Trin 2:

- Træk plastlåget af glasset med Heparin
- Rens gummimembranen af med den lille desinfektionsserviet
- Påsæt spiken i hætteglasset
- Sæt den ene 10ml sprøjte på spiken, tryk helt i bund og træk 2 ml Heparin op i sprøjten
- **Husk** ikke at røre åbningerne direkte med fingrene

Trin 3:

- Sæt den røde sterilprop på sprøjten
- Du må kun røre ved den udvendige del af proppen

Trin 4:

- Åben den første desinfektionsserviet og fold den ud i din håndflade
- Læg kateterslangen, så du dækker kateteråbningen med servietten

Trin 5:

- Tjek at klemmen er lukket
- Skru den gule prop af kateteråbningen

Trin 6:

- Rens kateteråbningen med den anden desinfektionsserviet. Rens med roterende bevægelse i 5 sekunder

Trin 7:

- Sæt den anden 10 ml sprøjte i kateter åbningen
- Åben klemmen
- Træk 2-3 ml blod ud i sprøjten – hold igen så den ikke slipper kateteråbningen
- Hvis du ikke kan trække blod ud, kan du forsøge at nulre kateterslangen, flytte klemmen, tage nogle dybe indåndinger, hoste, svinge/strække armen nærmest dit kateter (oftest højre arm). Hvis intet virker må du kontakte afdelingen
- Luk klemskruen og fjern sprøjten

Trin 8:

- Skru proppen af den forfyldte saltvandssprøjte og skru sprøjten på kateteråbningen
- Åben klemmen
- De 10 ml. saltvand sprøjtes ind med små pumpebevægelser
- Luk klemmen
- Sprøjten skrues af kateteråbningen

Trin 9:

- Fjern den røde steril prop fra sprøjten med Heparin
- Sæt sprøjten i kateteråbningen
- Åben klemmen
- Sprøjt Heparin ind i katetret med et jævnt langsomt tryk, ca. 10 sek.
- Fjern sprøjten

Trin 10:

- Rens kateteråbningen med den tredje desinfektionsserviet. Rens med roterende bevægelse i 5 sekunder

Trin 11:

- Åben pakken med den sterile prop
- Du må kun røre ved den udvendige del af proppen

Trin 12:

- Skru proppen på kateteråbningen
- **HUSK** at sikre dig at klemmen er lukket

Blodprøver

Når du skal tage blodprøver vil du fra afdelingen få udleveret en prøvetagningsblanket (PTB).

Roskilde KBA Side 1 af 1
Rekvirent: roshaz60
Fødselsdato: 28.08.2015 kl. 07:30
Udskriv: 27.08.2015 kl. 13:36
Slut: 15
Seng: 1
Prøvetagning: 28.08.2015 kl. 07:30
Sted: Tages af afdeling
Prioritet: F
Opr. af: ANLHO
A: Hb, Lb, T, HbA1c, HbA1c, HbA1c, HbA1c, HbA1c, HbA1c
B: Udt. CRP, K, Na, Bl. ALAT, Bil. LD, Krea, Glu
10288405522 10288405533

Det er vigtigt at du tjekker at dit navn og CPR-nummer er korrekt

Navn og Cpr-nummer

Til hvert blodprøveglasser er der et klistermærke med en strejkode samt en angivelse af farven på glasset.

Roskilde KBA Side 1 af 1
Rekvirent: roshaz60
Fødselsdato: 28.08.2015 kl. 07:30
Udskriv: 27.08.2015 kl. 13:36
Slut: 15
Seng: 1
Prøvetagning: 28.08.2015 kl. 07:30
Sted: Tages af afdeling
Prioritet: F
Opr. af: ANLHO
A: Hb, Lb, T, HbA1c, HbA1c, HbA1c, HbA1c, HbA1c, HbA1c
B: Udt. CRP, K, Na, Bl. ALAT, Bil. LD, Krea, Glu
10288405522 10288405533

Klistermærke med strejkode og farveangivelse

Klistermærket med strejkoden sættes på langs med glasset der matcher farven

Er prøvetagningsblanketten mærket **BACTEST**, skal den udfyldes med dato, klokkeslæt samt underskrift. Ligeledes skal der på blodprøveglasset sættes mærkat med strejkode samt mærkat med dit navn og CPR nr.

Roskilde KBA Side 1 af 1
Rekvirent: roshaz60
Fødselsdato: 28.08.2015 kl. 07:30
Udskriv: 27.08.2015 kl. 13:36
Slut: 15
Seng: 1
Prøvetagning: 28.08.2015 kl. 07:30
Sted: Tages af afdeling
Prioritet: F
Opr. af: ANLHO
A: Hb, Lb, T, HbA1c, HbA1c, HbA1c, HbA1c, HbA1c, HbA1c
B: Udt. CRP, K, Na, Bl. ALAT, Bil. LD, Krea, Glu
10288405522 10288405533

Dato, klokkeslæt og underskrift

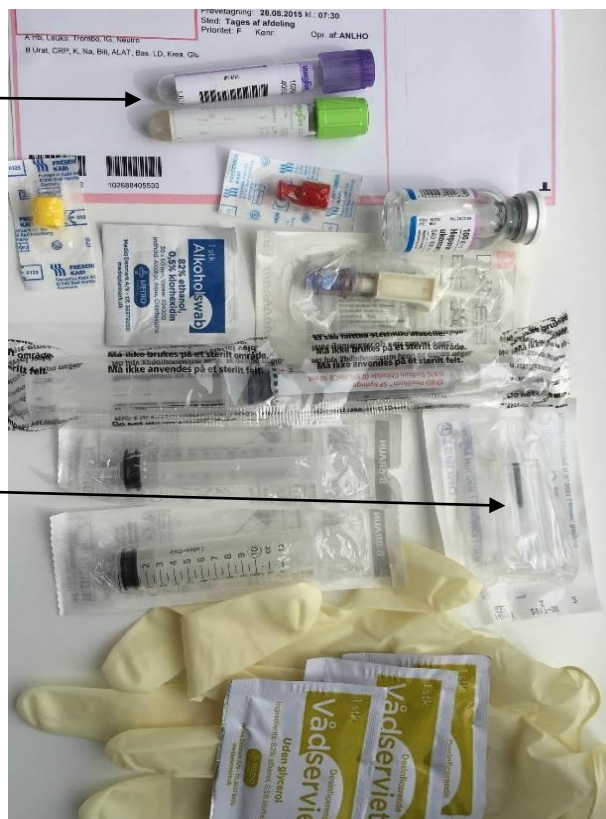
Mærkat med strejkode sættes på glasset

Mærkat med navn og cpr.-nummer sættes ligeledes på glasset

Blodprøvetagning på dit CVK - trin for trin

Det skal du bruge:

- Blodprøveglass + PTB (blodprøveseddel)
- Heparin 100 IE
- 1 spike
- 1 rød steril prop
- 1 gul steril prop
- 1 lille desinfektionsserviet
- 1 forfyldt 10ml saltvandssprøjte
- Blodprøveglass adapter
- 2 stk. 10 ml sprøjte
- Evt. handsker
- 3 store desinfektionsservietter

Trin for trin

Trin 1:

- Vask og afsprit dine hænder som beskrevet ovenfor. Lad dem tørre og tag evt. handsker på
- Find de ting frem du skal bruge og gør klar ved at åbne indpakningerne
- Tag **ikke** tingene ud af indpakningerne før de skal bruges

Trin 2:

- Træk plastlåget af glasset med Heparin
- Sprit gummimembranen af med den lille desinfektionsserviet
- Påsæt spiken i hætteglasset
- Sæt den ene 10ml sprøjte på spiken, tryk helt i bund og træk 2 ml Heparin op i sprøjten
- **Husk** ikke at røre åbningerne direkte med fingrene

Trin 3:

- Sæt den røde steril prop på sprøjten
- Du må kun røre ved den udvendige del af proppen

Trin 4:

- Åben den første desinfektionsserviet og fold den ud i din håndflade
- Læg kateterslangen, så du dækker kateteråbningen med servietten

Trin 5:

- Tjek at klemmen er lukket
- Skru den gule prop af kateteråbningen

Trin 6:

- Rens kateteråbningen med anden desinfektionsserviet
- Rens med roterende bevægelse i 5 sekunder

Trin 7:

- Sæt den anden 10 ml sprøjte i kateteråbningen
- Åben klemmen
- Træk langsomt **12ml** blod ud i sprøjten – hold igen på sprøjten så den ikke slipper åbningen
- Hvis du ikke kan trække blod ud -se Trin 7, side 5
- Luk klemmen og fjern sprøjten

Trin 8:

- Pak blodprøveglas-adapteren ud, uden at du rører ved studsene
- Sæt blodprøveglas-adapteren i kateteråbningen

Trin 9:

- Åben klemmen
- Tryk blodprøveglasset ind i adapteren
- Blodprøveglasset bliver fyldt og stopper igen automatisk når der er blod nok
- Fjern glasset og vend glasset rundt et par gange
- Luk klemmen når alle glas er fyldt
- Træk adapteren fra kateteråbningen – hold igen på kateterslangen

Trin 10:

- Skru proppen af den forfyldte saltvandssprøjte og skru sprøjten på kateteråbningen
- Åben klemmen
- De 10 ml. saltvand sprøjtes ind med små pumpebevægelser
- Luk klemmen
- Sprøjten skrues af kateteråbningen

Trin 11:

- Fjern den røde steril prop fra sprøjten med Heparin
- Sæt sprøjten i kateteråbningen
- Åben klemmen
- Sprøjt Heparin ind i katetret med et jævnt langsomt tryk, ca. 10 sek.
- Luk klemmen
- Fjern sprøjten

Trin 12:

- Rens kateteråbningen med anden desinfektionsserviet. Rens med roterende bevægelse i 5 sekunder

Trin 13:

- Åben pakken med den gule sterile prop
- Du må kun røre ved den udvendige del af proppen

Trin 14:

- Skru proppen på kateteråbningen
- **Husk** at sikre dig at klemmen er lukket

Kontakt ALTID afdelingen

Du skal altid kontakte afdelingen, hvis du oplever nedenstående problemer.

Du skal især være agtpågivende, hvis et problem opstår ret pludseligt og ikke tager af eller forsvinder af sig selv – hvis du oplever nogle gener, du ikke er vant til at have:

- Feber, 38°C eller derover
- Blødning, som ikke standser af sig selv
- Stærke smerter
- Synsforstyrrelser og stærk hovedpine
- Åndenød eller stakåndethed
- Smerter i brystet eller ved vejrtrækning
- Føleforstyrrelser eller sovende fornemmelser i tæer, fødder eller fingre
- Udslæt
- Forstoppelse igennem flere dage
- Diarré, som rækker ud over 1-2 dage
- Vedvarende opkastninger i mere end ca. 1-2 dage
- Hvis du har glemt at tage medicin, du får som behandling af din kræftsygdom
- Hvis du ikke er i stand til at tage din medicin, fx på grund af kvalme

Telefonnumre

Hæmatologisk Afdeling: 4732 4800, hverdage mellem 08-15

Hæmatologisk akuttelefon: 4732 4840, mellem 15 og 08

Med venlig hilsen

Personalet

Hæmatologisk Afdeling

Version x, nov 20xx/ XX